

MARIBORSKI DELAVEC.

Neodvisen političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 4.50 mesečno, četrtletno K 14.—, polletno K 28.—, celoletno K 56.—
Če si pride naročnik sam po list: Mesečno K 4.—,
Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 5. uri popoldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 20 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Zborovanje izvrševalnega odbora JDS.

Na zadnjem zborovanju, katerega so se udeležili člani izvrševalnega odbora z vseh strani naše domovine, so bile sprejete sledeče

resolucije:

Izvrševalni odbor JDS, zbran na zborovanju 2. marca 1919, ponavlja zahtevo, da se Kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev pridruži tudi zasedena Dalmacija, Reka, Istra, Trst kot avtonomna luka, Gorica z vsem slovenskim delom Goriške, Beljak, Celovec, Velikovec z okolišem, Maribor s krepkim zavarovanjem Dravske doline, Radgona, domovina prekmurskih Slovencev, vsa Vojvodina in zlasti Temešvar z okolico. V svetem prepričanju, da je le s to ureditvijo mogoča zagotovitev trajnega miru, opozarja javno mnenje in vest vsega sveta, da pomisli, na usodne posledice, če bi teptani narod Srbov, Hrvatov in Slovencev še nadalje moral voditi borbo za neodrešene brate. Ne smemo se strašiti nobenega koraka, da zaprečimo nov

zločin na našem narodu. Središnja vlada se pozivlja da takoj odpokliče mirovno delegacijo Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev iz Pariza ako bi hotela interaliirana konferenca pod laškim terorizmom anulirati svečane obljube zatiranim narodom in vzeti za temelj ograničenja na zapadu londonški pakt, ki je sramoten madež in pravcata skrunitev prapora rešiteljev zatiranih narodov.

Izvrševalni odbor JDS. v Ljubljani pozdravlja in odobrava sklepe z zborovanja s predstavitelji enakomislih strank v Sarajevu; želi, da pride do ustanovitve ene jugoslovanske demokratske stranke za vse ozemlje kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Izvrševalni odbor pozivlja poslance JDS v narodnem predstavništvu, da pospešijo delo za konstituantno, kot od naroda voljene zakonodajne zbornice.

Volitve v konstituantno naj se vrše na čim širši podlagi s splošno, enako, neposredno volilno pravico s

proporčnim sistemom; volijo naj vsi moški in ženski državljani od 21. leta dalje; popolna svoboda volitve naj bo zajamčena.

Načrt ustave, ki ga je predložiti v sklepanje konstituenti, naj vsprejme načela demokratskih modernih držav; državo naj vodi ena zakonodajna zbornica; velike občine in večja gospodarska okrožja naj dajo temelj ustroju enotno vrejevane države; vsprejemamo monarhično obliko države z narodno dinastijo Karagjorgjevičev na čelu; a kralj bodi predstavitelj narodove volje.

Izvrševalni odbor naroča poslancem JDS, da smatrajo za najnujnejše ureditev prehrane ter dobavo drugih življenjskih potrebščin z znižanjem njih cen. Sporedno s tem je rešiti pereče gospodarsko in gmočno vprašanje uradništva, kakor vseh javnih nameščenecv sploh.

Izvrševalni odbor JDS. pozivlja deželno vlado za Slovenijo, da priporoča osrednji vladi čim skorajšnje sklicanje deželnega sveta kot kontrolni in posvetovalni organ deželni vladi.

Z zahvalo in zadoščenjem pozdravljamo vest iz Belgrada, ki nam naznaja sklep središnje vlade, da da na

Od kdaj sovražim ples.

Godba je svirala, več ali manj zaljubljeni dvoji so se vrteli in podili okoli in naokoli. Kdo bi jim to tudi zameril! Po 4 letih zopet prvi predpust v svobodi.

Mimo mene pripleše dvojica. Pogled plesalke in moj se kot na visje tajno povelje vjameta. Meni se je od tega očarujočega pogleda zavrtelo v glavi. Komaj da sem se prerinil skozi gnječo radovednih gledalcev v sosednjo hladnejšo sobo. Če bi se ne bil toliko zavedal, da je od takrat pa do danes minilo že četrto stoletje, bi moral biti prepričan, da mrtvi vstajajo... da je ta, ki danes tu pleše in raje, »ona« — iz davnih dni. Tista vitka postava, tisti črnkasti drobni obrazek, pred vsem pa tiste čarodejne oči, o katerih sem ji tolikrat šaljivo zatrjeval, da so skrivnostne, kot je cerkniško jezero...

Ampak ravno 25 let je od tega in kmalo bo toliko tudi, odkar je »ona« umrla.

Tisti zadnji moj pustni večer v Celju, seveda je bila še živa. In še tako živa! Dan popreje sva se dogovarjala, da greva oba maskirana na ljudsko veselico. Določila sva kraj in uro, toda izgovorila sva si izrecno, da ne prideva skupaj tja in da drug drugemu ne smeva izdati

svoje maske. Seveda sva na skrivaj bila drug na drugega radovedna in špijonirala — ona, kako bom jaz in jaz, kako bo ona maskirana.

Dvoji so bili že pri drugi plesni točki, ko sem jaz vstopil. Moja mefistova brada je zakasnela brivca in mene. Sobe so bile prenapolnjene gostov in mask. Zlasti soba za ples je bila natlačeno polna večnoma mask. Predpusno rajanje je bilo že v polnem tiru.

Mene je vse to rajanje malo brigalo. Vse moje misli so bile obrnjene z ostro zročimi očmi vred le na eno točko, to se pravi skušal sem izmed tolikih najti le eno — mojo masko.

Trajalo je precej dolgo, predno sem jo zasledil. Kako in na čem sem jo spoznal, to Vas najbrže ne zanima. Sploh pa tega danes jaz sam ne vem več. Niti takoj takrat na mestu tega ne bi mogel pojasniti. Zakaj vse, kar je bilo takrat v meni tistega, kar pri mladih ljudeh imenujemo »življenjski«, je z mojo že po naravi vročo krvjo, zavrelo v meni. Zasačil sem jo v objemu plesa z dominom, o katerem danes le toliko vem, da je svojo presalko takoj izpustil, ko ga je zadil prvi strel iz mojih v divjem ognju ljubosumnja plamenečih oči. Še pozneje, ko sem vsled teh dogodkov v bolnici srečno preстал boj med živ-

ljenjem in smrtjo, so mi pripovedovali, da sem bil strašen videti.

In to je moralo biti res. Spominjam se le, da sem v prvem hipu, ko sem bolj zaslutil, ko spoznal njo, za katero bi bil takrat dal tudi dvoje življenj, če bi jih bil imel, sklenil, da se mora zgoditi nekaj strašnega. A za izvršitev sem se čutil sam preslabega. Zatekel sem se na pomoč k pijači. Prisedel sem k prvi mizi in naročil pol litra najmočnejšega vina. Nekaj hlastnih požirkov in steklenica je bila prazna. In bila je še večkrat. Pa čim huje in več sem pil, tem treznejše sem se zdel. Imel sem občutek, kot bi na veliki ogenj vlival male curke hladne vode.

Naenkrat sem imel občutek, da je več oči z veliko pozornostjo obrnjenih name. Nehote se vzrem čez drugo sobo proti mizi v kotu restavracije prizidatega »salona«. Tam zapazim celo mi dobro znano družbo, vmes tudi »njo«. Bila je že razkrinkana, njen plesalec pa je imel krinko še vedno na obrazu. Obrnila je vame svoje varne čarodejne oči, na pol v nasmehu, na pol očita-joče tako vsaj se mi zdi še danes.

(Dalje prih.)

razpolago znaten znesek v pokritje stroškov za pripravo ustanovitve vseučilišča v Ljubljani. Izvrševalni odbor zahvaljuje vseučiliško komisijo v Ljubljani, ki je svoje temeljito delo pospešila tako, da je dozorelo do izvršitve.

Političen pregled.

V odgovor „Napreju“.

Socialno-demokratsko glasilo »Naprej« nas napada na prav nedostojen način, ker smo »Mariborskega Delavca« prevzeli in povečali in mu s trdno podlago zagotovili obstoj in prospeh. Napad je pisan v tonu, ki smo upali, da je z našega časopisja že vendar enkrat za vselej izginil in posebno tudi socialno-demokratska stranka je popreje vedno proti takemu načinu pisanja nastopala. Če hoče sedaj »Naprej« tak ton v polemiko uvajati, mu tega ne moremo braniti, toda na tej poti mu ne bomo sledili.

Da pa ne bo nobenih zmot, moramo pojasniti, da »Mariborskega Delavca« ni nikdar izdajal kak socialno-demokratski konsorcij in da »Mariborski Delavec« ni bil nikdar glasilo socialno-demokratske stranke. »Mariborski Delavec« je bil vedno neodvisen list in financiral ga je edino gosp. Vilko Weixl, ki ni pristaš socialno-demokratske stranke, ampak organiziran član JDS. in njen odbornik.

Ker gosp. Vilko Weixl ni imel namena lista ustavljati, seveda tudi ni mogel dopustiti, da bi gospodje socialno-demokratske stranke, ki na listu niso bili materijelno prav nič interesirani, v listu objavili, da preneha izhajati. V prvi številki »Mariborskega Delavca«, ki je izšla v založništvu »Tiskovne Zadruga« smo pa objavili na uvodnem mestu, da je list prevzela »Tiskovna Zadruga« v Mariboru v svojo last in navedli glavne točke programa, ki ga hoče »Mariborski Delavec« zastopati. In ta program se krije povsem z programom JDS., o čemur so se gospodje napadalci vendar lahko prepričali, vsaj jim je program JDS. gotovo na razpolago. Iz tega programa gospodje tudi razvidijo, da posveča JDS. tudi vso skrb malemu in trpečemu človeku. V čem torej leži očitana »umazanost« in »čifutarija«, nam ni znano in zakaj bi se moralo naše postopanje imenovati »zavratno«, tudi ne vemo. Svarilo »Napreja« pa mirno odklanjamo. Taki argumenti ničesar ne zaležejo. Zavarujemo se tudi proti hudobnemu očitku, da se pod naslovom »Mariborskega Delavca« le norčujemo iz mariborskega delavstva. Naša navada ni, da bi svoje programe objavljali le kot pesek v oči. »Mariborski Delavec« je obmejni list in vsakdo ve, da v naših obmejnih krajih slovenskih delavskim slojem nasprotnih krogov ni in koristi malega človeka, zatiranega in zaničevanega so nam svete in za njih koristi se hočemo boriti vzlic takim napadom. Gospodje (saj jih poznamo) so pač hoteli s tujim denarjem in tujim delom vstvariti sebi glasilo. Ker ni šlo, pač lahko njihovo jezo razumemo. Zato si naj »umazanost« in »čifutarijo« ohranijo le kar zase.

Revolucija na Romunskem. Kraljica odpotovala z otroci v Pariz.

Iz Segedina poročajo: Včeraj so francoske čete obkolile kolodvor v Segedinu in pozvale občinstvo, naj se odstrani. Ob eni popoldne je dospel dvorni vlak s francoskim vojaštvom. V tem vlaku se je peljala romunska kraljica s tremi otroki. Govori se, da so v Romuniji izbruhnili nemiri in da je kraljica morala pobegniti s svojo rodbino. Včeraj je kraljica v dvornem vlaku nadaljevala svoje potovanje čez Subotico v Pariz.

Posebne vesti.

Železniška uradniška služba in postajni mojstri. Ker se v javnosti dosedaj še ni razpravljalo o postajnih mojstrih in njih razmerju napram uradnikom, hočemo to pereče vprašanje nekoliko razjasniti. Kdor se vzci po naših železnicah, vidi na postajah gospode z rdečimi, srebrno obšitimi čepicami in kovinastimi rozetami, katere se vobče naziva kot načelnike ali prometne uradnike; malokdo pa ima vpogled v njih službene in gmotne razmere. So to postajni mojstri (poduradniki), kateri so v najtežjem času vojne, posebno pa še ob času preobrata naravnost vzorno opravljali svojo težko in veleodgovorno službo. Po izpiti in službenih opravkih se postajni mojstri prav nič ne razlikujejo od uradnikov, pač pa zelo občutno v finančijem oziru. Duševno pa trpe tudi na ugledu. — Ko so tiranili po naših krajih gotovi nemški inspekcijski organi, se je iz službenega voza pogostokrat slišalo kričanje: »Sie Leiter!« Ali pa: »Sie Stationsmeister!« Na prvi hip bi človek mislil, da zahteva nemški valpet kako lestvo in kakega rokodelskega mojstra, ker se je pri vlaku kaj pokvarilo. Toda naenkrat si zagledal pred valpetom kot sveča stoječega postajnega mojstra, ki je moral nemo pozirati psovke in poniževanja pred licem občinstva. Napram uradnikom tega nismo zapazili. Kar je pa največjega obžalovanja in obsojanja vredno je to, da se slični prizori še danes ponavljajo. V zadnjem času se opaža, da so izginili iz proge skoro vsi uradniki. Menda so jih spravili na »višja« mesta, tako, da celo na važnih postajah opravljajo službo načelnikov (Vorstandov) in prometnih uradnikov, postajni mojstri. Pripetilo se je celo, da je bil na neki postaji postajni mojster kot načelnik, pristav (uradnik IX. čin. razreda), pa je opravljal prometno službo. Da uradniki substituirajo postajne mojstre ali obratno, to se pa dogaja skoro vsak dan. Ali ni že čas, da končajo take razmere? Zahtevamo, da se takoj odpravi plesnivi avstrijski zistem ter, da se tako zaslužni in sposobni poduradniki, kot so postajni mojstri, imenujejo uradnikom, s čimer se ne bode le znatno zboljša o njih obupno gmotno stanje, marveč jim tudi dalo zaslužen ugled. — Če se hočemo ravno voziti po železnicah, je naša prva dolžnost, da se za take ljudi potegnemo. Vsakdo naj si predločuje, da je v rokah prometnega organa vsak dan tisoč in tisoč življenj in da je največ nesreč nastalo zbog slabega gmotnega položaja, slabih družinskih razmer in skrbi, ki tarejo te uslužbence vsled pomanjkanja. Kako naj pa tudi revež živi in preživlja večglavo družino s 1200 kronicami letne plače?! — Prepričani pa smo, da sploh prometni uradnik za svoje odgovornosti polno delo ni nikdar dovolj plačan!

Telefonska poročila.

Svobodna trgovina v Jugoslaviji.

Belgrad, 4. marca. (Vč. l.) Svobodna trgovina je v ministrskem svetu sprejeta in se razteza na vse predmete prehrane. Vse naredbe, ki svobodno trgovino kakorkoli omejujejo, so s tem preklicane.

Italijanska pomoč za Koroško.

Ljubljana, 4. marca. (Vč. l.) Ugotovljeno jo, da so Italijani blizu Trbiža pripravili

eno celo divizijo v popolni vojaški opremi, ki je pripravljena priskočiti na pomoč koroškim Nemcem, v slučaju, da bi začeli Jugoslovani prodirati. S tem je vsa zavratnost Italijanov osvetljena v novi luči. V izbiranju sredstev proti nam se ne sramujejo niti zveze z najhujšimi sovražniki civilizirane Evrope, z onimi Nemci, proti katerim je vstal ves kulturni svet. Pariz, pazi!

Naše meje bodo deloma urejene že ta teden.

Geneva, 4. marca. (Sl. N.) Takožvana romunska komisija je svoje delo končala in predloži poročilo o ureditvi celokupnih jugoslovanskih mej izvzemši zapadnih in jadranskih »Odboru desetorice« koncem tega tedna.

Nemška Češka ostane pri Češki.

Geneva, 3. marca. (Sl. N.) Danes potrjuje tudi pariški »Temps« našo včerajšnjo vest, da je gotovo, da ostane Nemška Češka zanesljivo del češko-slovaške republike.

Obsedno stanje v Nemčiji.

Berlin, 3. marca. (Dun. KU.) Da se obvaruje delažljno večino prebivalstva Berlina pred terorističnimi izgredi manjšine in pred lakoto, je prusko državno ministrstvo odredilo obsedno stanje za policijske okraje Berlin, Spandau, Detlov in Niederbarmin.

Dnevne novice.

Pepelnica. Nori predpust je za nami, pred nami stoji reakcija, po domače rečeno — maček. Če se ozremo nazaj po zadnjih dogodkih, si lahko predstavljamo, kakšnega mačka morajo imeti danes naši »ljubi« nemški someščani. Zakaj vse, kar so dosedaj tu in v Gradcu narovali in nakovarili načrtov za prevrat jim neljubih razmer, vse je šlo — po Dravi. Pa danes je pepelnica, prvi dan pokoré, začetek resnim premišljevanjem, ko človek — kakor pravimo — »gre sam v sebe« in se prične sam sebi izpraševati vest, če je pot za njim prava, da jo nadaljuje še naprej ali pa da mu veli: zapusti staro, kreni novo pot! Ne le v našem, tudi v interesu tistih trezno mislečih nemških someščanov, ki so obsojali predpustne, nevarne rovarije svojih somišljenikov, in na vse zadnje tudi v interesu rovarjev in hujskačev samih, polagamo danes na srce in osebno poštenje vplivnih nemških činiteljev nauk iz pepelnice: delajte od danes naprej vsi in z vso paro na mir med nami. Ne čakajte, da nas prisilite sami, da ga Vam — diktiramo! Spokorite se storjenih grehov, skesanim grešnikom mi radi odpustimo. Ampak kesanje mora biti odkritosrečno!

Izvoz žita v mline Nem. Avstrije. Ker je vsak izvoz živil v Nemško Avstrijo prepovedan, dovoli se izvoz zrnja v mline, ki so v Nemški Avstriji samo pod sledečimi pogoji: 1. Kmet, ki nosi ali pelje v mlin mora imeti potrdilo za to (ta svoj pridelek) od svojega župana. V potrdilu mora biti navedena natančna količina in vrsta zrnja in nadalje v kateri mlin odpelje stranka. To potrdilo se mora pred prekoračenju meje pokazati finančni straži ali orožniškemu oddelku, če je ta bližje. Finančna straža, oziroma orožniško poveljstvo obdrži to potrdilo. 2. Ko pelje stranka (kmet) iz mlina nazaj v naše ozemlje, se mora zopet javiti pri omenjenem oddelku (orožništvo ali financa) kjer se to zabilježi v tozadevne sezname. Ako je večji primanjkljaj, ali ako stranka v jej dovoljenem roku sploh ne pripelje moke nazaj, kaznovalo se bode kmeta kot tihotapca.

Pregledovanje žrebcev. Komisija za licenciranje žrebcev bo pregledovala žrebce dne 12. marca ob 11. uri dop. v Brežicah, dne 13. marca ob 11. uri dop. v Celju, dne 14. marca ob 11. uri dop. v Mariboru, dne 15. marca ob 11. uri dop. v Ptuj, dne 16. marca ob 11. uri dop. v Ljutomeru. — Za člane komisije sta iz Štajerske imenovana Lovro Petovar iz Ivanjkovec in Miha Brenčič iz Spuhlje.

Izvoz prtljage in živil. Kraljevsko ministrstvo za trgovino in industrijo v Belgradu

je odredilo, da se sme preko meje našega kraljestva brez posebnega izvoznega dovolila le toliko prtljage seboj jemati, kolikor je za potovanje najnujnejše potrebno in živl za tri dni. Te določbe veljajo tudi ob sejitvi v inozemstvo. Za vse drugo blago in za živila, v kolikor presega navedeno množino, je potrebno izvozno dovolilo.

Vse pleše, raja in — nori. Zagreb je te dni naravnost znorel v predpusnem veselju, v Ljubljani so v pondeljek še ob 4. zj. rajali, Maribor je bil zmernejši, vsaj — večjih izgrediv ni bilo in zabavališča oziroma plesišča so morala končati pred polnočjo.

Lep vzgled narodne zavednosti so doprinesli tukaj nameščeni bratje iz zasedenega ozemlja, ki so, vabljeni na ples, vabilo zavrnilo, češ, nam se to zdi, kakor da se ti plesi sučejo preko grobišč našega slovenskega Primorja. Naši dragi tam vzdihujejo pod jarmom najstrupenejših naših sovražnikov, in mi naj tu plešemo, ko tudi nas oziroma vas od severne strani ogroža nemško-avstrijska anarhija? Zagreb, Ljubljana, slišita?

Marburg, Cilli. Opozorjeni smo, da hrvatski in sarajevski listi še zdaj ne poznajo Maribora in Celja, ampak še vedno rajni »Marburg« in »Cilli«. Kako to, da naši veliki listi tega ne opazijo?

Razpušteni občinski odbori. Poverjeništvu za notranje zadeve je razpustilo nastopne občinske odbore ter postavilo za vodstvo občinskih poslov te-le gerente: Občinski odbor v Št. Ilju v Slov. Gorici: gerent Franc Thaler, posestnik v Št. Ilju, Občinski odbor v Podovci: gerent Baž Lešnik, posestnik v Podovci, Občinski odbor v Račah: gerent Andrej Rečnik, posestnik v Račah, Občinski odbor v Vareji: gerent Andrej Krajnc, posestnik v Vareji, Občinski odbor v Pobrežju: gerent Ivan Drevenšek, posestnik v Pobrežju, Občinski odbor v Levancih: gerent Jožef Zelenik, posestnik v Levancih, Občinski odbor v Zavrču: gerent Tomaž Murkovič, posestnik v Zavrču, Občinski odbor v Krčevini: gerent Franc Vrabl, posestnik v Štukih, Občinski odbor v Stojncih: gerent Franc Rožmarin, posestnik v Stojncih, Občinski odbor pri Sv. Trojici v Halozah: gerent Anton Turk, veleposestnik v Gorci, Občinski odbor v Sedlaškem: gerent Jožef Hrnec, posestnik v Sedlaškem, Občinski odbor pri Novi Cerkvi v Halozah: gerent Anton Konečnik, kmetovalec v Žaklu, Občinski odbor v Ločah: gerent Ferdo Bobič, nadučitelj v Ločah.

Nemci zahtevajo „frankfurtarce“ nazaj. Našim Nemcem je predpusne dni zopet zrasel greben. Še le zdaj so se spomnili, da je na dan krvavih dogodkov marsikateremu raz hiše zmanjkala frankfurtarica. Zahtevajo jih nazaj ali v »naturi« ali v »relutumu«. To se pravi, oni hočejo ali zastave nazaj ali pa, da se jih jim dobro plača. Najmanj 1000 K zahtevajo za eno tako cunjo. Jih bodo dobili...

Kaj delajo tuji igralci tu? V predpusni noči je prišlo v neko gostilno na Pobrežje kakih 8 tujcev, med njimi 2 ženski, vsi maskirani, dva celo kot husarska častnika. Vsilili so se v slovensko družbo ter prepevali nemške kuplete. Tedaj so jim nekateri navzoči naši nemčurji seveda ploskali. Ko so videli, da je slovenska večina gostov vsled tega razžaljena, je eden predaval tudi — rusko. To pot so isti nemčurji pevca izžvižgali. Položaj je postajal kočljiv, tako da je nemška družba pobrala šila in kopita in se izgubila. Predstavili so se kot igralci nemškega gledališča v Gradcu. Prišli so semkaj, tako so zatrjevali, le zato, da prinesejo v našo zabuno malo spremembe. Ko je v gostilno prišel nek naš poročnik, so ga tuje ženske s sumljivo vsiljivostjo obkolile in se mu sladkale. Zahtevamo, da se ta slučaj preišče in da se sploh vse tu sem shajajoče tuje strožje kontrolira.

Slovenskemu občinstvu toplo priporočamo izključno slovensko trgovino z mešanim blagom na drobno in debelo g. Vladimira Pavliškega, absolventa trgovske akademije, v Mariboru, Grajska ulica 16. Glej oglase!

Dopisi.

Iz Kamnice. Naš nadučitelj Hofbauer še vedno razdeljuje krušne izkaznice. To se pravi, on jih razdeli le tistim, ki se mu na drug način hvaležnega izkažejo. Ima rad jajca, mleko, mast in druge take dobrrote. Zato pa zastoj prosijo za karte naši reveži, ki so res potrebni kruha, pa ga brez kart ne morejo dobiti. Gospod »krušni oče« jih kratkomalo odslovi. Koliko časa bo še to trajalo? Sploh pa, kaj ima ta zagriznjen sovražnik vsega, kar je slovensko, še pri nas opraviti? Ni nobene oblasti, da bi nas rešila tega rajhovca?

Slovenska trgovina in obrt.

Lekarniške koncesije se smejo podeliti samo državljanom kraljevine SHS. Tuji lekarnarji, ki si ne bodo pridobili pravočasno jugoslovanskega državljanstva, izgubijo koncesijo. Praksa, ki jo morajo izkazati odslej prosilci, znaša pet let.

Enketo za nove trgovske zakone. Za izvedbo novih trgovskih zakonov sklicuje trgovinsko ministrstvo enketo raznih veččakov industrijalne, komercialne in pravoslovne stroke iz Hrvatske, Bosne, Slovenije, Dalmacije in Vojvodine.

Poslovanje v trgovskih obratih. Po novi naredbi trgovskega ministrstva se mora v vseh trgovskih in industrijskih obratih po trgovskih knjigah in administrativno poslovati le srbski, slovenski ali hrvatski. Nameščati se smejo le državljanji kraljevine SHS. Kdor ravna proti tej naredbi (ki še le izide), izgubi koncesijo.

Narodno gospodarstvo.

Še vprašanje valute. »Jugoslavija« piše: Pisali smo o tem že mnogo, a stvar je tako važna, da je ni mogoče nikdar dovolj izčrpno obdelati. Valuta nima vrednosti, ker papirnati bankovci niso pokriti tako, pa bi jamčili povračilo v gotovini. Ako hočemo torej valuto popolnoma urediti, moramo predvsem vpostaviti vrednost sedanjih bankovcev avstro-ogrske banke, kar je potrebna asanacija banke, kar pa zopet ne bo mogoče brez prevzetja nujnih posojil. Ko bi bilo odvisno od ene države, bi to šlo, a tako bo paž težko najti pot iz tega začaranega kroga. Ker na to pač ni misliti, da bi se mogel doseči sporazum med vsemi narodnimi državami bivše avstro-ogrske monarhije, dasi bi to bilo zelo želeto v interesu vseh. Zato nam pač ne bo kazalo drugo, kakor da bomo rešili svoje valutno vprašanje sami, brez ozira na svoje sosedje. Pri tem moramo računati, da se bodo kronski bankovci zamenjali za dinarje, po — kakor vse kaže — približnem kurzu 3 krone za 1 dinar. Idealna ta rešitev sicer ne bo, a druge rešitve ni. Razlika bo potem samo ta, da kar stane danes 3 krone, bo stalo potem 1 dinar. Poleg tega se ni bati, da bi dinar spreminjal ceno navzdol, kakor je to danes s krono.

Zdravstvo.

Štacija za malarijo. V tukajšnji rezerv. bolnici se snuje oddelek kot začetek večje štacije za malarijo. Sprejemali se bodo ne samo vojaki, marveč tudi civilisti, ki so to bolezen na fronti nalezili. Kod vodja za to štacijo je določen dr. Matko, bivši večletni klinički šef-zdravnik za notranje bolezni. Štacija bo opremljena z moderno urejenim laboratorijem za raziskavo krvi. Gre se zato, da se velika množina malar. bolnikov, ki so se vrnili iz fronte in ki pomenjajo za slovenski narod velikansko nevarnost, takoj sprejmejo v redno, strokovno zdravniško oskrbo. Začetek sprejema malarikov se bo pravočasno naznanil.

Promet.

Sprememba voznega reda. S 25. svečanom se na črti Ljubljana-Zagreb spremeni vozni red kakor sledi: Namesto dosedanjega jutranjega osebne vlaka št. 40—508 bo vozil vlak št. 360—512; odhod iz Ljubljane ob 8. uri 25 minut zjutraj, prihod v Zagreb ob 12. uri 41 minut popoldne. — Namesto osebne vlaka številka 509—43 bo vozil vlak št. 411—45; odhod iz Zagreba ob 6. uri 5 minut zvečer, prihod Ljubljana ob 10. uri 58 minut zvečer. — Z istim dnem se na progi Ljubljana-Maribor opusti vlak št. 30 (odhod iz Ljubljane ob 7. uri zjutraj) in bo vozil osebni vlak št. 36; odhod iz Ljubljane ob 4. uri 43 minut zjutraj, prihod v Maribor glavni kolodvor ob 9. uri 11 minut popoldne. — Z istim dnem se na progi Maribor-Pragersko-Čakovac odpravi osebni vlak št. 238 a—228 in bo mesto tega vozil osebni vlak št. 228b; odhod iz Čakovca ob 2. uri 20 minut popoldne, prihod v Maribor ob 5. uri 32 minut popoldne. Ta vlak dobi takoj na Pragerskem zvezo k vlakom št. 39 na jug. (prihod v Ljubljano ob 8. uri 54 minut zvečer). — Tovorna vlaka št. 813 in 866 prevažata od istega dne med Ponikvo in Celjem potnike in posredujeja osebni promet med Rogatcem-Ponikvo-Celjem. Vlak št. 813 odhaja iz Ponikve ob 6. uri 48 minut zjutraj in prihaja v Celje ob 7. uri 20 minut zjutraj; vlak št. 866 odhaja iz Celja ob 2. uri 50 minut popoldne in prihaja v Ponikvo ob 3 uri 33 minut popoldne. Ostali vozni red ostane neizpremenjen.

Nov predlog o uredbi valute. Gjuro Janšković priobčuje v »Jugoslavskem ekonomistu« članek v katerem se sklicuje na teorijo Silvio Gesela, ki zastopa mnenje, da se ima odpraviti zlato kot denar, država prepove bankam izdajanje bankovcev, a zato vzame sama v roke denarni posel ter izdaja bankovce, kolikor jih je potreba za vzdrževanje rednega trgovskega prometa. Da se prepreči preveliko nakopičenje bankovcev in da posamezniki ne bodo imeli interesa zadrževati denarja v svojih blagajnah se določi, da ima vsak bankovec vsak dan manjšo veljavo in izgubi v gotovi dobi vsako vrednost. Tako bi bil vsakdo prisiljen, da denar spravi hitro naprej, s čemur bi bila preprečena poplava. Po Geselovi teoriji bi s tem bilo rešeno tudi vprašanje obresti, ker bi vsakdo, ki sam denarja ne bi znal upotrebiti plodonosno, bil vesel, ko bi mogel denar posoditi komu drugemu brezobrestno. Kapital sam na sebi bi nikomur nič ne nosil, a zato bi vsakdo bil prisiljen delati. Seveda bi tak denar ne imel v inozemstvu nikake veljave, a zato bi morala država skrbeti, da preskrbi za vnanjo trgovino zlato, oziroma druga plačilna sredstva.

Zadnje vesti.

Komunisti v Lipnici.

Komunisti so pričeli svoje delo tudi v Lipnici. Streljali so raz Sekavski vrh s strojnimi.

Naš mučenik prof. dr. Pivko

se vrača s svojo legijo preko Ancone in dospe kmalo v Dubrovnik, od koder se vrne v Maribor. Že v naprej: Dobro došel!

Italijani oskrnjajo Wilsonovo sliko.

Po zasebnih poročilih iz Gorice, so Lahi pri neki narodni slavnosti nosili po ulicah Wilsonovo sliko z — oslovsko glavo. Ta surovost je goriške Slovence do dna duše razburila.

Kupi se:

Hiša na prometnem prostoru v Mariboru za trgovsko podjetje.

Železna postelja. Ponudbe na upravništvu tega lista.

Vojaške čepice

bojne čepice (sajkače), epolete zlate in srebrne, baržun v prepisanih barvah, kokarde za častnike v državni barvi SHS in kokarde za moštvo SHS, srbske rosete (zvezde), različne borte po predpisih razpošilja modna trgovina

Zaloga perila za dame, steznikov in moderčkov.

Zaloga svile za obleke in bluže. Uzorci na razpolago.

M. BIDOUC, Maribor, Tegetthoffova cesta št. 28

Naznanjam cenj. občinstvu, da sem otvoril

trgovino z mešanim blagom
na drobno in debelo v Grajski ulici št. 16.

Vladimir Pavlišek.

Poziv!

Iz mestne prodajalne je pretečeni mesec odšlo več strank, ne da bi bile blago plačale. Ker mnogi imejitelji družinskih izkaznic pošiljajo otroke, služkinje itd. po blago, je mogoče, da niti ne vedo, da sprejeto blago še danes ni plačano. V prodajalni pa je pri blagajni uvedena tako natančna kontrola, da se vsikdar lahko dokaže, kdo se je iz prodajalne odstranil, ne da bi bil tudi plačal.

Imejitelji nastopno zaznamovanih družinskih izkaznic se s tem pozivljajo, da v četrtek 6. t. m., v petek 7. t. m. in v soboto 8. t. m. med 2.—5. popoldne vplačajo zaostale zneske pri blagajni mestne prodajalne. In sicer družinske izkaznice šteje:

997, 1575, 398, 1724, 231, 2478, 225, 1108, 2346, 320, 129, 1667, 1925, 646, 41, 77, 69, 549, 1575, 448, 12, 544, 1821, 542, 1919, 2100, 1415, 2687, 1347, 1716, 636, 1693, 1923, 878, 2339, 173, 919, 1750, 1652, 1677, 2401, 2420, 91, 1116, 735, 361, 1733, 1912, 1306, 1247, 1331, 154, 1306, 985, 483, 1937, 582, 398, 2490, 2, 1204, 1903, 714, 2306, 1755, 29, 113, 1863, 1901, 1460, 880, 1342, 34, 1715, 1711, 402, 833, 167, 215, 985, 2431, 1721, 1659, 46, 649, 2647, 1099, 542, 1575, 123, 2535, 1578, 2575, 645.

Kdor bi se temu pozivu ne odzval, škoduje le sam sebi. Ne le, da se mu odvzame družinska listina in torej brez nje tudi ne dobi več blaga, ampak dotični sam izroča to zadevo takorekoč v končno rešitev — sodišču. Vsak tak slučaj bo strogo kaznovan tudi s tem, da se polna imena dotičnih razglasijo po vseh znanih listih.

Mestna prodajalnica.

Agitirajte za „Mariborskega Delavca“ in med prijatelji našega tiska za „Tiskovno za-drugo“ v Mariboru.

Knjigarna in veletrgovina papirja

Vilko Weixl

Maribor, Glavni trg 22

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih **razglednic**, raznega **papirja** in sploh vseh **pisalnih in šolskih potrebščin**.

V zalogi razne **šolske** ter **leposlovne knjige**, tudi v hrv. jeziku.

Prevzame naročila na štampilje.

Še v zalogi se nahajajoče drobnarije in igrače se razprodajo.

V kratkem se otvori lastna knjigovoznica.

Dragotin Riedl, brivec

Maribor, Tegetthoffova cesta 21

se najboljšje priporoča vsem cenjenim gospodom,

A. Vertnik

trgovina z mešanim blagom in premogom
Sodnijska ulica 17

priporoča se občinstvu.

„Mariborski delavec“

se prodaja v Mariboru v sledečih trgovinah in tobakarnah:

Weixl Vilko, Glavni trg
Glavna trafika, Glavni trg
Weixl Ivanka, Gosposka ulica
Mahalka J., „ „
Czadnik L., Stolna ulica
Handl Karolina, Tegetthoffova cesta
Pristernik Mar., „ „
Schifko Terezija „ „
Schifko Marija, Melje
Pichler Ana, „ „
Jurko Marija, Koroška cesta
Lackner J., Vitrinjska ulica
Kos A., Marijna ulica (pri sodniji)
Scheidbach H., Magdalenski trg
Nerath F., Magdalena, Franc Jož. ul.
Kresnik Ana, „ „
Meier J., Pobrežje, Frau-Staud. cesta
Jarc Jožefa, Glavni kolodvor
Leber F., Koroški kolodvor

Svinjsko meso

prekajeno, I. vrstno po K 32.— kg, II. vrstno po K 30.— kg prodaja

Vladimir Pavlišek, Grajska ulica 16

Pri slovenski rodbini išče

sobo

če mogoče tudi prehrano, naš sourednik. Ponudbe na uredništvo lista.

Razglas.

Vsled izvanredno visokih mezd za vozove in delavce se lahko pričakuje že v prvih dveh mesecih tega leta, da bo de znašala izguba pri mestnem izvozu fekalij, vsled prenizkega tarifa, okrog K 40.000 za tekoče leto.

Primoran sem vsled tega zvišati tarif za izvoz fekalij na K 10.— za eno tono z eno cevjo in sicer s 1. marcem 1919.

Mestni magistrat Maribor, dne 27. svečana 1919.

Vladni komisar:

Dr. Pfeifer, I. r.

Slovenci! Slovenke! Govorite povsod samo slovenski!

Razglas.

V Mariboru stanujoči posestniki srebrnih in zlatih hrabrostnih svetinj se pozivljajo, da se prijavijo pri mestnem magistratu ter, da pri-neso s seboj kot dokaz dotično legitimacijo. Namesto mesečne rente bo namreč narodna vlada izposlovala; da bodo taki posestniki srebrnih in zlatih hrabrostnih svetinj dobili enkratno odpravnino.

Mestni magistrat Maribor, dne 2. marca 1918.

Vladni komisar:

Dr. Pfeifer, I. r.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru

Delniška glavica 15.000.000 K

CENTRALA V LJUBLJANI

Rezervni fondi nad 4.000.000 K

Poslovalnica avstrijske razredne loterije

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice, tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Rentni davek plača banka sama.
Kupuje in prodaja devize, valute, vrednostne papirje itd., eskontira menice, devize, vrednostne papirje itd.

Izdaja čeke, nakaznice in akreditive.
Daje trgovaške kredite pod ugodnimi pogoji in predjume na vrednostne papirje in blago.
Izvršuje borzna naročila najkulantnije.